

ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Проаналізовано участь України у діяльності провідних міжнародних валютно-кредитних та фінансових організацій та їх вплив на економічний розвиток України. Розкрито головні напрями співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями, які є важливим джерелом залучення додаткових фінансів до національної економіки, оскільки Україна все ще сприймається як країна високого ступеню ризику стосовно налагодження економічної співпраці.

Ключові слова: міжнародні фінансові організації, кредитні ресурси, Міжнародний валютний фонд, Світовий банк.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку України характеризується значними економічними і політичними труднощами. Після періоду експериментів у перші роки незалежності в країні розпочалися спроби ринкових реформ. Ці ініціативи були підтримані міжнародними фінансовими організаціями, зокрема – Міжнародним валютним фондом (МВФ), Світовим банком (СБ), Європейським банком реконструкції і розвитку (ЄБРР).

У зв'язку з фінансовою нестабільністю, зростанням зовнішнього боргу, співробітництво країни з міжнародними фінансовими організаціями ускладнюється неоднозначними оцінками як у суспільній думці, так і в науковій економічній літературі. Отже, досвід участі України в міжнародних фінансових організаціях потребує об'єктивного узагальнення, що й обумовлює необхідність цього дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зростання ролі використання кредитних ресурсів МФО як чинника та інструмента проведення структурної трансформації національної економіки в контексті посилення тенденцій до глобалізації та інтернаціоналізації потоків капіталу об'єктивно спричинили інтерес дослідників до цієї галузі міжнародної співпраці. Водночас виникнення кризових явищ у світових фінансах та відсутність дієвих механізмів їх передбачення та попередження зробили міжнародні фінансові організації об'єктом всебічної критики.

Серед авторів, які досліджують питання діяльності міжнародних фінансових організацій варто відзначити роботи Д. Кауфмана, У. Тіссена, В. Танзі, Л. Хоффмана, Д. Шапіро, О. Зайцева, П. Кадочникова, Л. Красавіна, С. Синельнікова, А. Шадріна та інші.

Питання співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями викладені у роботах В. Єременко, З. Луцишин, О. Пивоварського, Л. Саакадзе, В. Хорошковського та інші.

Метою статті є визначення національної специфіки та узагальнення результатів співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями. Виходячи з того, що МВФ і Світовий банк займають особливе місце в міжнародних економічних відносинах і зі співробітництвом із ним пов'язані численні державні програми відновлення економічного росту в Україні, наукове обґрунтування впливу кредитів міжнародних фінансових організацій на процеси ринкової трансформації економіки України є особливо актуальним.

Основні результати дослідження. В умовах подолання негативних наслідків світової фінансово-економічної кризи та необхідності відновлення економічного зростання співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями (МФО) спрямовується на залучення додаткових фінансових ресурсів для реформування національної економіки, реалізацію пріоритетних системних та інвестиційних проєктів. У сучасній системі міжнародних відносин ресурси МФО, за умови їх ефективного використання, є важливим джерелом ресурсного забезпечення реалізації пріоритетних проєктів та завдань соціального та економічного розвитку, інструментом інституційних перетворень та міжнародної інтеграції.

Відповідно до відомостей Єдиного державного реєстру Міжнародних організацій, членом яких є Україна, станом на початок 2013 року Україна була членом 75 міжнародних організацій [8].

Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями розпочалося у червні 1992 року, з прийняттям Закону України № 2402-ХІІ «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій» [2].

Відповідно до Закону усі питання, що стосуються вступу України до цих міжнародних фінансових організацій, вирішує Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України здійснює всі фі-

нансові операції, а Національний банк України виступає як банк-депозитарій МБРР.

Згідно з Указом Президента України від 14 липня 1992 року № 379/92 «Про членство України в Європейському банку реконструкції та розвитку» Україна стала членом і цієї міжнародної фінансової організації [2].

Постановою Кабінету Міністрів України від 13.09.2002 № 1371 затверджено Перелік центральних органів виконавчої влади, відповідальних за виконання зобов'язань, що випливають з членства України в міжнародних організаціях. Зокрема, за співробітництво з Європейським інвестиційним банком, Міжнародним банком реконструкції та розвитку, Міжнародним валютним фондом та Європейським банком реконструкції та розвитку відповідають Міністерство економічного розвитку і торгівлі України та Міністерство фінансів України. При цьому, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України є координатором співробітництва України з МФО. Практична реалізація проектів, що фінансуються МФО, проводиться міністерствами та відомствами України, що відповідають за розвиток тих чи інших галузей (секторів) економіки країни.

Міністерство закордонних справ (МЗС) України, у межах компетенції, бере участь у підготовці, опрацюванні та погодженні міжнародних договорів щодо реалізації системних та інвестиційних проектів МФО в Україні, зокрема в рамках «Порядку ініціювання, підготовки та реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями» (постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 № 1027) [2].

МЗС України надає сприяння розвитку співробітництва України з Міжнародним валютним фондом (МВФ), Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) та Світовим банком (СБ), Європейським інвестиційним банком (ЄІБ), Північним інвестиційним банком (ПІБ), Кредитною установою для відбудови (KfW) та іншими МФО. В Україні успішно діють постійні представництва МВФ, Світового банку та ЄБРР. На сьогодні практично готовий до підписання Договір між Україною та ЄІБ про співробітництво та діяльність Постійного представництва ЄІБ в Україні, за аналогією з чинним Договором між Урядом України та ЄБРР про співробітництво та діяльність Постійного представництва ЄБРР в Україні.

З метою концентрації зусиль МФО на першочергових заходах Уряду розроблено та схвалено Стратегічні напрями та завдання щодо залучення міжнародної технічної допомоги і співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями на 2009–2012 роки. Крім того, у вересні 2009 року Урядом схвалено нову спрощену процедуру підготовки спільних з МФО проектів та вдосконалено систему моніторингу та оцінки їх результативності.

З метою успішного виконання завдань щодо модернізації вітчизняної економіки та подальшого проведення структурних реформ, визначених Президентом України у Програмі економічних реформ на 2010–2014 роки, Урядом проводиться активна робота, спрямована на нарощування співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями, збільшення обсягів залучення міжнародної технічної допомоги [2].

Представники МЗС беруть участь у перегляді проектних портфелів ЄБРР та СБ в Україні, сприяють проведенню переговорів щодо укладення міжнародних договорів між Україною та МФО, надають допомогу делегаціям України у підготовці та участі у зборах ЄБРР, МВФ та СБ тощо.

На сьогодні активну роботу в ключі надання фінансової допомоги і кредитування ведуть кілька фінансових установ, серед яких такі структури Світового банку, як Європейський банк реконструкції та розвитку (ЕБРД) і Міжнародна фінансова корпорація (ІФК). Крім цього, активно ведуть свою роботу з надання кредитів діючим підприємствам України Північна екологічна фінансова корпорація (NEFCO), яка здійснює діяльність у ключі реалізації проектів у сфері енергозбереження та захисту навколишнього середовища, а також Німецька кредитна установа по відновленню (німецький державний банк – KfW), яка реалізує програму сприяння кредитуванню малого та середнього бізнесу для розширення обсягів виробництва, поліпшення якості та асортименту продукції, підвищення продуктивності праці та створення нових робочих місць [9].

Світовий банк (The World Bank), багатостороння кредитна установа, що об'єднує п'ять інституцій, діяльність яких спрямована на підвищення рівня життя у країнах, що розвиваються, шляхом надання кредитів, гарантій та аналітичних і консультативних послуг. Світовий банк, заснований у 1944 році. Штаб-квартира Групи Світового банку знаходиться у м. Вашингтоні, округ Колумбія, США. В Групу Світового банку входять [10]:

- Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР);
- Міжнародна асоціація розвитку (МАР);
- Міжнародна фінансова корпорація (МФК);
- Багатостороннє агентство по гарантуванню інвестицій (БАГІ);

– Міжнародний центр по врегулюванню інвестиційних спорів (МЦВІС).

Світовий банк – це своєрідне кооперативне співтовариство, акціонерами якого є 187 країн-членів. Акціонери представлені Радою керуючих, яка є вищим органом управління. Рада керуючих приймає рішення та визначає політику Банку, свої збори проводить один раз на рік.

У вересні 1992 р. Україна стала членом МБРР та інших організацій групи Світового банку відповідно до Закону України «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій» від 03.06.1992 № 2402-ХІІ. Членом МАР Україна стала у травні 2004 року.

Співпраця України зі Світовим банком здійснюється відповідно до Стратегії партнерства МБРР і МФК з Україною на 2012–2016 фінансові роки, яку схвалено Радою директорів Світового банку 16 лютого 2012 року.

31 липня 2012 року набрав чинності Меморандум про взаєморозуміння між Україною та МБРР, підписаний 16 липня 2012 р. в м. Києві та 31 липня 2012 р. в м. Вашингтон, яким визначено зобов'язання Сторін в рамках накопиченої Україною станом на 31.12.11 заборгованості перед МБРР.

МВФ (International Monetary Fund, IMF) міждержавна валютно-фінансова організація, яка має статус спеціалізованого закладу ООН, до її складу входять 188 країн. МВФ розпочав діяльність у травні 1946 року згідно з рішенням, прийнятим під час міжнародної валютно-фінансової конференції у Бреттон-Вудсі (1944 рік).

За статутом штаб-квартира МВФ розміщується в країні із найбільшою квотою, з 1946 року це – м. Вашингтон.

Україна є повноправним членом Міжнародного валютного фонду з 3 вересня 1992 року. Відповідно до статті XII Статей Угоди МВФ Україна входить до регіональної групи держав-членів на чолі з Королівством Нідерланди (Executive Director of the IMF Mr. Menno Snel).

Україна першою з країн пострадянського простору в 2003 році приєдналася до спеціального стандарту розповсюдження статистичних даних МВФ.

Україна з 1994 року активно співпрацює з МВФ, використовуючи його фінансові і технічні ресурси з метою досягнення макроекономічної стабілізації та створення необхідних передумов для проведення економічних реформ. Таке співробітництво здійснювалось переважно в рамках реалізації 8 спільних програм – STF (системна трансформаційна позика), «Стенд-бай» (стабілізаційна позика), Механізм розширеного фінансування (позика на підтримку розвитку), попереджувальний «Стенд-бай» [6].

3 липня 2010 року по грудень 2012 року здійснювалась реалізація угоди «Стенд-бай», яка підтримувалась фінансовими ресурсами МВФ на загальну суму 10 млрд СПЗ (в еквіваленті близько 15,15 млрд дол. США станом на 28.07.2010), що становило 728,9 відсотків квоти України в Фонді. У рамках її реалізації отримано 2 транші на загальну суму 2,25 млрд СПЗ (в еквіваленті близько 3,4 млрд дол. США) [3].

16 жовтня 2012 року прийнято Закон України № 5446-VI «Про прийняття Поправок до Статей Угоди Міжнародного валютного фонду». Поправки передбачають перегляд квот держав-членів та реформу Виконавчої ради МВФ.

8 квітня 2013 року прийнято розпорядження Кабінету Міністрів «Про уповноваження Міністра фінансів на підписання векселя у національній валюті на користь Міжнародного валютного фонду внаслідок зміни квоти».

У серпні 1992 р. Україна стала членом ЄБРР відповідно до Указу Президента України «Про членство України в Європейському банку реконструкції та розвитку» від 14.07.92 № 379. Частка України в статутному капіталі ЄБРР складає 0,8 % (16000 акцій або 160 млн євро). У травні 2010 р. Україною було підтримано рішення Банку щодо збільшення статутного капіталу, що забезпечило участь України у його збільшенні та збереженні української частки.

Ключовим інструментом організації співпраці між Україною та ЄБРР є Стратегія діяльності ЄБРР в Україні (на період 2011–2014 років), схвалена Радою директорів Банку 13 квітня 2011 р.

24 лютого 2011 р. підписано Угоду про внесок між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку стосовно участі України у Фонді Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля. Відповідно до Угоди ЄБРР діє як розпорядник Фонду.

За результатами засідань Координаційної групи та Асамблеї Вкладників Фонду, які відбулися 10–11 листопада 2011 р., були затверджені для фінансування 7 пріоритетних проектів в Україні загальною вартістю 31,1 млн євро за рахунок ресурсів Фонду.

Асамблеєю Вкладників Фонду 6 грудня 2012 р. були затверджені для фінансування 2 проекти в Україні загальною вартістю 4,1 млн євро за рахунок ресурсів Фонду.

30 квітня 2013 р. на п'ятому засіданні Координаційної Групи Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля були затверджені (шляхом письмового голосування) для фінансування 2 проекти в Україні загальною вартістю 2,4 млн євро за рахунок ресурсів Фонду.

Європейський банк реконструкції та розвитку є Адміністратором двох міжнародних фондів, Рахунку ядерної безпеки і Чорнобильського фонду «Укриття», з яких фінансуються проекти міжнародної технічної допомоги з підготовки Чорнобильської АЕС із зняття з експлуатації і перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему. Відповідні міжнародні договори між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку були підписані в листопаді 1996 р. – Угода про грант (Проект ядерної безпеки Чорнобильської АЕС) та у листопаді 1997 р. – Рамкова угода стосовно діяльності Чорнобильського фонду «Укриття» в Україні. Відповідно до останньої угоди було утворено Спільний комітет «Україна – Європейський банк реконструкції та розвитку» щодо реалізації Плану заходів на об'єкті «Укриття».

З метою успішної реалізації зазначених проектів Україною заявлено про здійснення додаткових внесків до Рахунку ядерної безпеки та Чорнобильського фонду «Укриття» у обсязі 3,58 мільйонів євро та 63,4 мільйона доларів США.

У 2012 році Урядом України прийняті рішення щодо залучення позик ЄБРР для реалізації інвестиційних проектів «Завершення будівництва метрополітену в м. Дніпропетровськ» (відповідна Кредитна угода підписана 27 липня 2012 р. і ратифікована 5 червня 2013 р. та «Комплексна (зведена) програма підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій».

Крім того, у 2012 р. були схвалені остаточні звіти за результатами реалізації спільних з ЄБРР інвестиційних проектів: «Будівництво високовольтної повітряної лінії в Одеській області – будівництво лінії електропередачі 330 кВ Аджалик – Усатове», «Реконструкція Старобешівської ТЕС», «Розвиток інфраструктури Іллічівського морського торговельного порту» та «Програма інвестицій та розвитку системи водопостачання та очищення води м. Запоріжжя».

25 березня 2013 р. була підписана Гарантійна угода між Україною та ЄБРР за проектом «Комплексна (зведена) програма підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій».

Чорноморський банк торгівлі та розвитку (Black Sea Trade and Development Bank), міжнародна фінансова організація, що є фінансовою основою для досягнення програмних цілей Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС). ЧБТР заснований на підставі відповідної Угоди між країнами-членами ОЧУС, підписаної 30 червня 1994 року, та розпочав свою операційну діяльність у 1999 році. Штаб-квартира ЧБТР знаходиться у м. Салоніки, Грецька Республіка.

23 грудня 2011 р. Україна підтримала рішення ЧБТР про перехід на євро як єдину валюту для банківських розрахунків та внутрішньої звітності банку.

Україна є одним з акціонерів ЧБТР, володіє 13,5 % статутного капіталу та представлена у керівництві банку. Україна посідає третє місце після Росії та Туреччини за затвердженими Радою директорів Банку проектами і такими, що реалізуються, з часткою у кредитному портфелі у 11,69 % та 10,0 % відповідно.

Європейський інвестиційний банк (The European Investment Bank), міжнародна фінансова організація, заснована у 1958 році згідно зі Статтею 226 Угоди (версія від 1 травня 2004 р.) про заснування Європейського Союзу, як установу ЄС з надання довгострокових кредитів. Штаб-квартира Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) знаходиться у м. Люксембург, Королівство Люксембург.

У квітні 2006 р. набула чинності Рамкова Угода між Україною та ЄІБ відповідно до Закону України «Про ратифікацію Рамкової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком» від 07.02.2006 N 3392-IV.

У 2012 р. Урядом України прийнято рішення щодо залучення позики ЄІБ для реалізації інвестиційного проекту «Реабілітація гідроелектростанцій». Відповідна Фінансова угода підписана 24 вересня 2012 р. і ратифікована Законом України від 19 листопада 2013 р. № 685.

17 липня 2013 р. Урядом України прийнято рішення щодо залучення позики ЄІБ для реалізації інвестиційного проекту «Завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську».

У вересні 2013 р. було прийнято рішення про доцільність підготовки спільного з ЄІБ проекту «Подовження третьої лінії метрополітену у м. Харкові» (наказ від 20 вересня 2013 р. № 1115).

З початку 2013 року Кабінетом Міністрів були схвалені проекти листів Уряду України до ЄІБ стосовно наступних проектів: «Будівництво Вінницької птахофабрики»; «Інвестиційна програма компанії Астарта – Київ на 2012–2014 роки, яка передбачає реалізацію 4 проектів»; «ПАТ «Укрсоцбанк» (UniCredit) – кредитування малого і середнього бізнесу та пріоритетних проектів»; «Відкриття

Європейським інвестиційним банком кредитної лінії ПАТ «Промінвестбанк» для фінансування малих та середніх підприємств»; АТ «Укрексімбанк» «Кредитна програма щодо фінансування малого та середнього підприємництва та інших пріоритетних проектів»; «Модернізація аеронавігаційної системи України»; «Відкриття Європейським інвестиційним банком кредитної лінії АТ «Ощадбанк» для фінансування малих та середніх підприємств, компаній середньої капіталізації та інших пріоритетних проектів».

Розпорядженням від 25 грудня 2014 р. № 1044 Кабінет Міністрів України визнав за доцільне залучення позики від Європейського інвестиційного банку для реалізації інвестиційного проекту «Бескидський залізничний тунель (Будівництво Бескидського тунелю)» в сумі 55 млн євро.

Північний інвестиційний банк (Nordic Investment Bank), міжнародна фінансова установа Північних та Балтійських країн (Данії, Фінляндії, Ісландії, Норвегії, Швеції, Латвії, Естонії та Литви), діяльність якої спрямована на посилення конкурентоспроможності та захист навколишнього середовища. Північний інвестиційний банк (ПІБ) заснований в 1976 році. Штаб-квартира ПІБ знаходиться у м. Гельсінкі, Фінляндська Республіка.

Банк належить до організацій Північної фінансової групи, до якої входять: ПІБ (Nordic Investment Bank); Північний фонд розвитку (Nordic Development Fund); Північна екологічна фінансова корпорація (Nordic Environment Finance Corporation); Північний проектний фонд (Nordic Project Fund).

Північна екологічна фінансова корпорація (Nordic Environment Finance Corporation) є багатосторонньою неприбутковою фінансовою установою, що утворена Північними країнами (Данією, Фінляндією, Ісландією, Норвегією та Швецією) з метою покращення екологічної ситуації у Східній Європі. Північна екологічна фінансова корпорація (НЕФКО) заснована в 1990 році. Штаб-квартира НЕФКО знаходиться у м. Гельсінкі, Фінляндська Республіка.

Розглянемо стан та перспективи співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями.

Проектний портфель МФО [4].

Портфель проектів МФО в державному секторі на початку 2013 року складався з 26 проектів на стадії реалізації на суму 5,8 млрд дол. США:

- МБРР 10 проектів на суму 2,042 млрд дол. США;
- ЄБРР 9 проектів на суму 2,037 млрд дол. США;
- ЄІБ 6 проектів на суму 1,671 млрд дол. США;
- KfW 1 проект на суму 91,95 млн дол. США.

Структура діючого проектного портфелю МФО орієнтована на підтримку реального сектору економіки (90 % ресурсів).

Протягом 2011–2012 років:

- забезпечено укладення 13 міжнародних договорів з МБРР, ЄБРР, ЄІБ та KfW на загальну суму понад 3,4 млрд дол. США у секторах транспорту, енергетики та енергоефективності;
- створено Фонд Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля, Вкладником якого стала Україна поряд із 11 іншими країнами-донорами, що дозволяє поєднувати грантові ресурси Фонду з кредитними ресурсами МФО з метою впровадження проектів модернізації муніципальної інфраструктури у сфері водо- та теплопостачання, запровадження нових енергозберігаючих технологій.

Проектний портфель МБРР в Україні [4].

Станом на лютий 2013 року портфель проектів Світового банку складається з 10 інвестиційних проектів в активній стадії реалізації на суму 2,042 млрд дол. США.

Протягом 2011–2012 років спільними зусиллями Мінекономрозвитку та МБРР вдалося здійснити ряд організаційно-правових заходів, які позитивно вплинули на розвиток ефективного співробітництва, зокрема було удосконалено процедури підготовки, моніторингу та реалізації спільних з МФО проектів, а також покращено виконавську дисципліну з боку переважної більшості відповідальних виконавців та бенефіціарів.

Це дозволило:

- покращити структуру та якість портфелю проектів Світового банку, забезпечити його переорієнтацію з соціально-гуманітарної сфери на реалізацію прибуткових та самоокупних інвестиційних проектів для модернізації інфраструктури, частка проектів реальному секторі складає приблизно 90 %;

- досягти найкращого за всі роки співробітництва зі Світовим банком показника вибірки коштів по проектах, так вперше вдалось досягти найкращого показника вибірки, який досягнув у

2012 фінансовому році 25,4 % та став одним з найкращих показників серед країн операцій Світового банку в регіоні.

Ця позитивна динаміка продовжена в першому півріччі нового 2013 фінансового року, так коефіцієнт вибірки за 6 місяців 2013 фінансового року склав 20,3 %.

Україна суттєво поліпшила якість портфелю інвестиційних проектів Світового банку та вперше за 20 років забезпечує рекордний рівень використання коштів Банку.

У 2013 році планується підготовка нових пріоритетних проектів:

- покращення енергоефективності централізованого тепlopостачання;
- розвиток міської інфраструктури II;
- проект з передачі електроенергії II.

Проектний портфель ЄБРР у державному секторі України [4].

За всі роки співробітництва портфель Банку в Україні налічує 320 проектів, за якими загальний обсяг наданих ЄБРР ресурсів складає 8 млрд євро (10 млрд дол. США).

Діючий портфель проектів ЄБРР у державному секторі складається з 9 інвестиційних проектів на суму 2,037 млрд дол. США та спрямовано на розвиток транспортної, енергетичної та муніципальної інфраструктури.

У 2013 році планується продовжити підготовку проектів у напрямках енергетики, розвитку транспортної та муніципальної інфраструктури:

- реалізація зведеної програми підвищення безпеки АЕС України;
- модернізація та реконструкція магістрального газопроводу Уренгой–Помари–Ужгород (I черга);
- подовження третьої лінії метрополітену у м. Харкові.

Проектний портфель ЄІБ в Україні [4].

Проектний портфель ЄІБ в Україні складається з 6 інвестиційних проектів на суму 1,671 млрд дол. США, що знаходяться на стадії реалізації.

Діючий портфель проектів ЄІБ у державному секторі спрямовано на розвиток транспортної, енергетичної та муніципальної інфраструктури.

Виходячи з попередніх домовленостей планується завершити підготовку та підписати міжнародні угоди та опрацювати можливість надання кредитних коштів для фінансування по проектах:

- модернізація та реконструкція магістрального газопроводу Уренгой–Помари–Ужгород (I черга);
- завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську»;
- додаткового фінансування в рамках проекту «Впровадження швидкісного руху пасажирських поїздів на залізницях України».

Висновки

МФО відіграють важливу роль у підтримці економічних реформ в Україні, надаючи можливість залучення пільгових фінансових ресурсів, тоді як вітчизняний ринок капіталів має недостатні фінансові можливості для задоволення цих потреб. Метою допомоги з боку МФО групи Світового банку є реалізація ключових проектів розвитку вітчизняної економіки, технічної допомоги, прямих інвестицій в економіку України. Разом з тим, можна виділити такі основні проблеми співробітництва України з МФО: 1) випадки нецільового використання кредитів; 2) неефективне використання залучених коштів; 3) ігнорування можливості залучення коштів на фінансовому ринку; 4) згорання проектів після припинення фінансування; 5) недостатній рівень «інноваційності» проектів тощо. Ці та інші проблеми можуть бути вирішені шляхом підвищення контролю за цільовим використанням ресурсів, ліквідацією корупції, підвищення інвестиційної привабливості та кредитоспроможності вітчизняних підприємств, диференціювання джерел фінансових коштів за рахунок розширення ринкової складової. Таким чином можливо зменшити залежність економіки України від ресурсів МФО та поглибити участь країни на світових фінансових ринках [1].

Література

1. Бідник Н. Б. Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями як чинник економічного розвитку держави / Н. Б. Бідник // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.3. – С. 153–157.
2. Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]: актуальні питання законодавства: електрон. журн. 2013. № 1. URL: <http://www.gilpravo.ru>.
3. Гроші від МВФ надійшли в Україну [Електронний ресурс]. – <http://ua.korrespondent.net/business/836291>.
4. Довідка щодо проектного портфеля МФО в Україні [Електронний ресурс]. – http://www.me.gov.ua/file/link/145173/file/MFO_february_2013.doc.

5. Кредитні ресурси для фінансування інвестиційних проєктів [Електронний ресурс]. – <http://www.me.gov.ua/file/link/83049/file/Kredit.doc>.
6. МВФ назвав умови видачі кредиту Україні [Електронний ресурс]. – <http://gazeta.ua/index.php?id=264052>.
7. Мошенец Е. Энергия капитала / Е. Мошенец // Инвестгазета. – 2010. – № 7. – С. 44–45.
8. Борідько Н. Міжнародні фінансові організації та їх вплив на інвестиційний простір України / Борідько Н., Криворучко Н. [Електронний ресурс]. – http://www.bdpu.org/scientific_published/conf021009/articles/Section_3/Boridko.pdf.
9. Перели І. Які міжнародні фінансові організації дають кредити українському бізнесу і як їх отримати? [Електронний ресурс]. – http://www.megabank.net/ua/press_about_bank/1299/.
10. Стан та перспективи співробітництва України зі Світовим банком: [Електронний ресурс]. – <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/2929.htm>.

Пенская И. О.

ВЛИЯНИЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ ФИНАНСОВЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ НА ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ УКРАИНЫ

Проанализировано участие Украины в деятельности ведущих международных валютно-кредитных и финансовых организаций и их влияние на экономическое развитие Украины. Раскрыты главные направления сотрудничества Украины с международными финансовыми организациями, которые являются важным источником привлечения дополнительных финансов в национальную экономику, поскольку Украина все еще воспринимается как страна с высокой степенью риска относительно налаживания экономического сотрудничества.

Ключевые слова: международные финансовые организации, кредитные ресурсы, Международный валютный фонд, Мировой банк.

Penskaya I.

INFLUENCE OF THE INTERNATIONAL FINANCIAL ORGANIZATIONS ON ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

Participating of Ukraine in activity of leading international currency-credit and financial organizations and their influence is analysed on economic development of Ukraine. Main directions of collaboration of Ukraine are exposed with international financial organizations which are the important source of bringing in of additional finances in a national economy, as Ukraine is still perceived as a country with the high degree of risk in relation to adjusting of economic collaboration.

Key words: international financial organizations, kreditne resources, International monetary fund, World bank.

Надійшла до редколегії 24.01.2014